

POTICANJE KREATIVNOSTI U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Slavica Vrsaljko
Katarina Ivon
Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja
Sveučilište u Zadru

UDK: 371.3 : 81
Stručni članak
Professional article

Primljeno
: 2009-3-17
Received

SAŽETAK

HNOS kao novi pristup planiranju, standardiziranju i izvođenju obrazovnog procesa poticao je nove metode rada koje su u središte interesa stavljale samog učenika i njegove obrazovne potrebe radi poticanja aktivnosti i veće kreativnosti. Odabirom različitih oblika i metoda rada učitelj nastoji nastavni proces učiniti kvalitetnijim, sadržajnijim i primjerenijim dobi učenika s kojima radi.

U osnovnoškolskoj nastavi HNOS je predviđao razvoj kreativnih sposobnosti kod učenika, ali i kod nastavnika. Cilj je postići trajna uporabna znanja te se nastoji stečeno znanje i vještine primijeniti na nove nastavne sadržaje. U radu se razmatra primjena novih nastavnih modela i metoda u realizaciji nastavnog sata, s posebnim osvrtom na umne mape i timski rad. Analizira se primjena spomenutih nastavnih metoda u nastavnim područjima hrvatskoga jezika.

Ključne riječi: *HNOS, kreativnost, odgojno-obrazovni proces, timski rad, mentalne mape*

UVOD

Sustavno proučavanje fenomena kreativnosti počinje tek u drugoj polovici 20. stoljeća. Od tada je predloženo mnogo definicija kreativnosti, ali s obzirom na svoju kompleksnu prirodu ne postoji univerzalna.

Kreativnost je jedan od najvažnijih aspekata darovitosti, ali svi daroviti ne moraju nužno biti i kreativni.¹ Kreativnost je aktivnost koja daje nove, originalne proizvode, bilo na materijalnom ili duhovnom planu, pri

---

¹ Kreativnost treba razlikovati od darovitosti jer daroviti na produktivan ili reproduktivan način postižu iznadprosječne rezultate, ali pri tom ne stvaraju ništa novo što je krajnji rezultat kreativnosti.

čemu se takvi rezultati bitno razlikuju od ranije postojećih. Stjepan Ozmec (1987) daje sljedeću definiciju kreativnosti:

"Pod kreativnošću podrazumijevamo takvo stvaralaštvo kojim se stvara nešto novo, drugačije od dotadašnjeg, koje uključuje rješavanje problema na svoj način, otkrivanje do tada nepoznatog. Kreativnost je najviši oblik stvaralaštva, kao što je i kreativni ili inventivni rad najviši oblik rada." (Ozmec, 1987, str. 20).

Ladislav Bogнар (2008) razlikuje četiri kategorije kreativnosti:

1. **Kreativna osoba.** Svaka osoba posjeduje kreativni potencijal, a hoće li se on aktualizirati ovisi o brojnim činiteljima kreativnosti.
2. **Kreativni produkt.** Sastavni je dio ličnosti i kreativnog procesa, a predstavlja određenu novinu na već postojeće stanje, originalnost te korisnost za cijelo društvo. Treba istaknuti da kreativan produkt nije uvijek neophodan pratitelj kreativnog procesa. U nastavnom radu teško je odrediti i definirati kreativni produkt. On nije u ocjeni koju učenik dobije, nego se nalazi u metodičkoj kreativnosti učitelja.
3. **Kreativni proces.** Način stvaranja kreativnog produkta. Proces mora dovesti do neobičnih ideja, stvarati različite kombinacije staroga, odnosno nadograđivati nove ideje na već postojeće stanje.
4. **Kreativna okolina.** Odnosi se na društvo u kojem pojedinac živi, koja svojim odnosom prema njemu potiče ili sputava kreativni razvoj.

Ako krenemo od činjenice da je kreativnost urođeno svojstvo svih ljudskih bića, a ne samo rijetkih pojedinaca, odnosno da je dijete kreativno samo po sebi, tada ostavljamo prostor mogućnosti da se kreativni pojedinac može "odgojiti" u nastavnom procesu. S druge strane, ova činjenica uvjetovana je postojanjem kreativnog učitelja, tj. nastavnika.

Značajke kreativnosti razlikuju se među ljudima i disciplinama, a mnoge od njih mogu biti naučene i odgajane. Treffinger i sur. (2002) dijele značajke kreativnosti u četiri kategorije:

1. **stvaranje ideja** – kategorija uključuje sposobnost kreativnog mišljenja, a značajke su: fluentnost, fleksibilnost, originalnost, elaborativnost i metaforičko mišljenje;
2. **produbljivanje ideja** – kategorija uključuje sposobnost kritičkog mišljenja, a značajke su: analiziranje, sintetiziranje, reorganiziranje, evaluacija, pronalaženje relacija, želja za stvaranjem reda u neredu ili za rješavanjem višeznačnosti;
3. **otvorenost i hrabrost za istraživanje ideja** – kategorija uključuje osobne kvalitete koje se odnose na interese, iskustva, samopouzdanje, a značajke su: osjetljivost za probleme, estetsku osjetljivost, hrabrost, osjećaj za humor, razigranost, fantaziju i imaginaciju, prihvaćanje rizika, ustrajnost itd.

4. slušanje vlastita "unutarnjega glasa" – kategorija uključuje kvalitete koje podrazumijevaju samorazumijevanje i viziju o tome kamo želimo ići, a značajke su: svjesnost kreativnosti, ustrajnost ili izdržljivost, samovođenje, unutrašnju kontrolu, introspektivnost, oslobođenost stereotipa, koncentraciju, energiju i radnu etiku.

1. Poticanje kreativnosti u suvremenoj nastavi hrvatskoga jezika

Radi razvijanja "škole po mjeri učenika" osmišljen je HNOS (Hrvatski nacionalni obrazovni standard) kao svojevrsna osnova u programiranju i načinu rada u osnovnom školstvu. Jedan od glavnih zadataka HNOS-a bilo je *rasterećenje* učenika uklanjanjem suvišnih obrazovnih sadržaja, jer bez smanjivanja količine nastavnih sadržaja ne bi se mogao ostvariti učinkovit način učenja. Nastavni sadržaji postaju fleksibilnije vrijednosti podređene učenikovim potrebama. Ne može se kazati da nezadovoljstvo prethodnim školskim sustavom počiva na obrazovnim sadržajima. Promjene svakog školskog sustava započinju točnim određivanjem obrazovnih ciljeva. U središtu interesa novog sustava je ono što se nastavnim sadržajima želi i može postići (**obrazovni ciljevi**) i načini njihove realizacije (**metodički modeli rada**).

Novom kurikulnom reformom prevladano je mišljenje da su nastavni sadržaji sami sebi svrhom, tj. isključivi obrazovni cilj, a razvila se svijest da su oni sredstvo kojim se postiže obrazovni cilj – **učenikova osposobljenost za određeni proces ili radnju**, tj. prilagodba životu u društvenoj zajednici. Ključna razlika između novije i starije koncepcije školskog sustava je u promjeni fokusa interesa: u središtu pozornosti po starom sustavu bili su nastavni sadržaji koje je učenik trebao savladati, dok novi sustav u središte interesa stavlja samog učenika i njegove obrazovne potrebe.

1.1. Učitelj i učenik – kreativni medijatori nastavnog procesa

Po HNOS-u se mijenja uloga svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Učitelj od predavača postaje **kreator** nastavnog procesa, dok učenici aktivno sudjeluju u svim etapama nastavnog sata. Nastavni proces podrazumijeva kreativnost u svim svojim etapama. Marko Stevanović (1999) pod pojmom kreativnosti u školi podrazumijeva:

"Skup pedagoško-psiholoških, organizacijskih i didaktičko-metodičkih mjera kojima sa postiču progresivne promjene u planiranju, organiziranju, realizaciji, elaboraciji i aplikaciji odgojno-obrazovnog rada u kreativnim interakcijskim odnosima učitelja i učenika i aktivnoj participaciji

nastavnih sadržaja i povezivanju škole i društvene sredine" (Stevanović, 1999, str. 43).

Frontalni rad tzv. predavačka nastava, koja je bila najzastupljenija u prijašnjem školskom sustavu, po HNOS-u smjenjuje se s *individualnim i radom u skupinama* što pridonosi razvoju socijalnih vještina i osposobljavanju za život u društvenoj zajednici, a od učitelja zahtjeva bolju pripremljenost i veću kreativnost. Novi odgojno-obrazovni sustav je otvoren, u njemu nema gotovih i nametnutih rješenja, a prva i najvažnija učiteljeva zadaća je pobuditi u učenicima užitek učenja i tada učinci ne će izostati. Novi sustav ostavlja mogućnost kreativnog izričaja i učenika i nastavnika.

2. Modeli i metode - njihova uloga u poticanju kreativnosti

2.1. Kako postati kreativni učitelj?

Jedino kreativni učitelj može potaknuti kreativnost u učenika, mora preispitati zadatke koje želi postići svojim odgojno-obrazovnim pristupom, metode rada te sredstva i pomagala koja koristi u nastavi.

A. Mail (1968) kreativnog učitelja opisuje na sljedeći način:

1. osoba koja posjeduje primarnu sliku koja vodi njegovo djelovanje i mišljenje
2. osoba koja prihvaća samu sebe čvrsto, točno i realistički, te iskoristi svoj puni potencijal
3. osoba koja je svjesna drugih ljudi, osjetljiva prema njima i reagira na ljude, ideje i događaje
4. osoba koja posjeduje osjećaj nesigurnosti i neizvjesnosti, koja tolerira dvosmislenost
5. osoba koja je učenik.

Činjenica je da će učitelj biti najkreativniji ako je intrizično motiviran, odnosno ako u radu gleda na osjećaj zadovoljstva koji mu određeni zadatak pruža. Međutim, to nije uvijek tako. Nikola Pastuović (1987) ističe i onaj drugi motivacijski faktor, a to je privlačnost nagrade koja se pojedincu nudi za rezultat ili učinak dodatne aktivnosti.

Osim motivacije na kreativnost utječe i dodatna edukacija. Permanentnim usavršavanjem učitelji moraju odolijevati potrebama koje nameće promjena nastavnih sadržaja koji više nisu konstanta, nego su podložni stalnim promjenama. Usavršavanjem učitelj postiže samopouzdanje i sigurnost, ali i uči načine kako poticati kreativnost drugih.

2.2. Kreativni modeli nastave

Nastava mora biti prilagođena učenicima radi poticanja radoznalosti i kreativnosti iskustvenim učenjem. Promjena odgojno-obrazovne paradigme dovela je i do promjene u metodičkom pristupu nastavnim jedinicama. Nova kurikulumna reforma zahtijeva od učenika veće sudjelovanje u kreiranju nastavnih jedinica, a samim tim i veću kreativnost. Sve se više inzistira na problemskoj, projektnoj i istraživačkoj nastavi, suradničkim oblicima učenja, rad u skupinama i rad u paru.

Različiti pojedinci će postizati izrazito različite rezultate, bez obzira što im se upućuju isti oblici didaktičko-metodičkog rada na nastavnim satovima. Tu važnu ulogu igraju nastavnik i njegove osobne sposobnosti. Efikasnost pojedinih modela u praksi će pokazati i različitost sadržaja nastavnih jedinica, iskustva učenika na polju stvaralaštva, dosadašnji stvaralački rezultati i tehnička opremljenost škola.

Stevanović (2004) u okviru poglavlja *Kreativni modeli nastave* iznosi nekoliko mogućnosti u realizaciji nastavnog procesa.²

Model koji sve više zaokuplja nastavnike i učitelje jest oblik rada "učenje rješavanjem problema" u kojem učenici samostalno istražuju i otkrivaju, pri čemu su zastupljeni svi oblici misaone aktivnosti. Na taj način se razvijaju kreativne sposobnosti, sposobnosti apstraktnog mišljenja, razvijanje samostalnosti, ustrajnosti, samopouzdanja, pojačane aktivnosti i samopouzdanja.

Nastavnik u takvom obliku nastave organizira i realizira nastavne sadržaje i zadatke, motivira i formulira stvarne probleme i osposobljava učenike za aktivno korištenje različitih informacija i slično.

U takvom obliku nastave, potrebno je uočiti problemsku situaciju, izdvojiti i formulirati glavni problem, dekomponirati (raščlaniti problem na uže probleme), razvijati plan (metode) rješavanja, formulirati stvaralačke hipoteze, rješavati manje probleme radi rješavanja većeg, izvesti zaključak i generalizirati ih i na kraju provjeriti zaključak i znati primijeniti stečena znanja na novim primjerima.

---

² Usp. Marko Stevanović, *Modeli kreativne nastave*, Rijeka, 2004.

2.3. Problemska nastava kao poticaj kreativnosti u nastavi hrvatskoga jezika

<i>Predavačko – prikazivačka nastava</i>	<i>Problemska nastava</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Učitelj unaprijed planira nastavni sat 2. Redoslijed nastavnih koraka unaprijed je utvrđen i ostvaruje se sukladno tom planu. Nastavni sadržaji su potpomognuti sljedećim nastavnim pomagalicama: <ol style="list-style-type: none"> a. uporaba ploče i drugih audiovizualnih pomagala b. pitanja c. ponavljanje i potkrepljivanje. 3. Organizacijski su oblici planirani, nastava može biti frontalna, skupna, u parovima, individualna te kombinacija više tih oblika. 4. Vrednovanje prenesenog znanja unaprijed je uvršteno u nastavni program. Znanje se provjerava školskim zadaćama ili testovima. Ocjenjivanje se temelji na standardu koji vrijedi za cijeli odjel. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Učitelj se oslanja na zanimanje učenika za provedbu istraživanja. 2. Stvara se ozračje koje podupire zanimanje učenika i time ih potiče na rad. To se može postići tako da im se pričaju priče; nadalje, učenike se potiče na izražavanje osobnih zanimanja, isticanje različitih problema, postavljanje kritičkih pitanja koji potiču intelektualni napor te korištenje različitih medija. 3. Istraživanja se obavljaju svojim tijekom, a nadzire ih i potiče učitelj/učiteljica. 4. Organizacijski je oblik elastičan i dopušta neformalne socijalne kontakte tijekom nastave. 5. Elastično se rabi raspoloživo vrijeme jer je za obavljanje određenog zadatka učenicima potrebno različito vrijeme. 6. Učitelj/učiteljica konstantno vrjednuju rezultate svakog učenika i pritom prihvaća visok stupanj različita znanja. 7. Izvješća su usmena i pisana u različitim oblicima. Kvaliteta tih izvješća ovisi o razvojnom stupnju učenika.

Prilagođeno prema Lučić, 2005, str. 32.

U problemskoj nastavi prevladavaju istraživačke/otkrivajuće metode i metode razgovora, a učenje utemeljeno na istraživanju i rješavanju problema učeniku omogućuju trajnija uporabna znanja te razvoj kreativnih sposobnosti.

Tim se učenjem razvija pokretački duh, samostalnost, kreativnost i aktivan odnos prema prirodnom i društvenom okruženju, a cilj mu je potaknuti učenikovo zanimanje, radoznalost i intelektualnu aktivnost u traženju rješenja za određeni problem. Znanje ovako stečeno je trajno i uporabno.

U istraživačkoj nastavi učitelj organizira, usmjerava i potiče istraživanje koje provode učenici. U nastavi hrvatskog jezika problemska nastava može se provesti u svim područjima: književnosti, jezika, jezičnog izražavanja i medijske kulture. Tako učenici mogu istraživati govor likova, jezik, probleme poput rime ili pak istraživati probleme u proznom književnom tekstu; u znanosti o hrvatskom jeziku (istraživanje problema poput vrste riječi u književnom opisu lika, mjesto subjekta o predikata u rečenici određenoga teksta itd.) te iz područja medijske kulture (istraživanje problema poput uloge boje i zvuka u nekom filmu, sličnosti i razlike između književnoga predloška i filma prema kojem je snimljen).

2.3.1. Timski rad

Sljedeći je korak provedba samog istraživanja koje je najučinkovitije ukoliko se provodi u skupini od četiri-pet učenika, a nakon odabira skupina raščlanjuje se problem prema skupinama. Kad je učenicima jasno što trebaju istražiti, daju se upute za rad, odabiru istraživačke metode, a članovi unutar skupina međusobno raspoređuju zadatke. Uloga učitelja je usmjerivačka i odnosi se na davanje eventualnih dodatnih objašnjenja.

Ovim načinom učenike se potiče na samoučenje i istraživanje, stoga je samostalno učenje potrebno što više uključivati u nastavnu djelatnost već od prvog razreda osnovne škole. Timski rad od učitelja zahtijeva veću pripremljenost, kompetenciju i kreativnost. Ako je timski rad uspješno organiziran, učenici su izuzetno motivirani, omogućeno im je da u kraćem roku svladaju više nastavnih sadržaja nego što bi svladali učeći samostalno, razvijaju socijalne vještine i međusobnu toleranciju, ali i odgovornost za vlastite učinke.

Timski je rad pogodan i poželjan u nastavi hrvatskog jezika i književnosti. Različiti timovi obrađuju različite vrste informacija. Komentirajući učinke svakoga tima nakon predstavljanja uradaka, informacije se razmjenjuju pa učenici nauče ono o čemu su sami istraživali i ono o čemu su istraživale druge učeničke skupine. Timovi bi trebali biti sastavljeni od učenika koji pokazuju različite sklonosti, interese i mogućnosti. U učeničkom projektu trebaju se jasno definirati ciljevi, podijeliti uloge i osmisliti tijek izrade projekta kako bi takav način rada bio učinkovitiji.

2.3.2. Umne mape

Umne mape su najbolji način za oslobađanje kreativnosti učenika. One se mogu uklopiti u središnju fazu nastavnog procesa u kojoj učenici samostalno dolaze do kreativnog rješenja problema. Umne mape izrazito su poticajne i svrhovite u svim područjima nastave hrvatskog jezika, osuvremenjuju nastavu i potiču učenikovu aktivnost. Pogodne su za usvajanje novog, ali i usustavljivanje već obrađenog nastavnog gradiva. Najbolji su način za smišljanje novih ideja i planiranje projekata. Uz umne mape u nastavi hrvatskog jezika i književnosti bolje se pamte i usvajaju pojmovi. Praktične su na satovima lektire i medijske kulture. Učenicima omogućuju bolju organizaciju vremena i bolji uspjeh. Treba naglasiti da na umnoj mapi uz napisani pojam uvijek stoji crtež što potkrjepljuje činjenicu da učenik bolje reproducira ono što čuje i vidi.

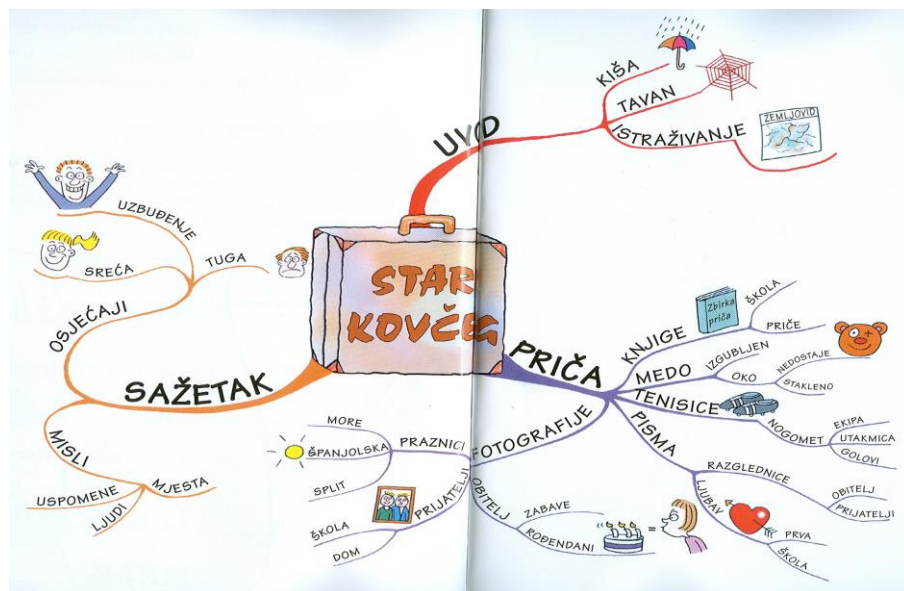
Izrada umnih mapa podrazumijeva sljedeće:

- Na sredini lista napiše se kraći naslov središnje teme ili pojam koji se želi obraditi popraćen crtežom.
- Za svaki podnaslov ili tematsku podgrupu nacrtta se nova grana koja izlazi iz središnje teme i napiše se što predstavlja.
- Iz svake grane moguće je nacrtati onoliko novih grana koliko smatramo potrebnim za pojam koji obrađujemo.
- Grane su vijugave, raznobojne i označene crtežom ili nekim simbolom.

3. Mogućnosti realizacije nastavnih jedinica uz pomoć umnih mapa

a.) Jezično izražavanje

Za izradu umnih mapa u nastavi hrvatskog jezika možemo koristiti tehniku "Slučajni pojmovi". To je svakako najjednostavnija tehnika kako bismo motivirali učenike na razmišljanje, ali i kreativnost, a svakako je pogodna u nastavnom području jezičnog izražavanja, za pisanje učeničkih sastava. Slučajni pojmovi mogu biti riječi ili sličice. Pri izradi umne mape pojam se stavi u središte, poprati određenom slikom i dalje grana. Ujedno je to plan i priprema za pisanje sastavka.

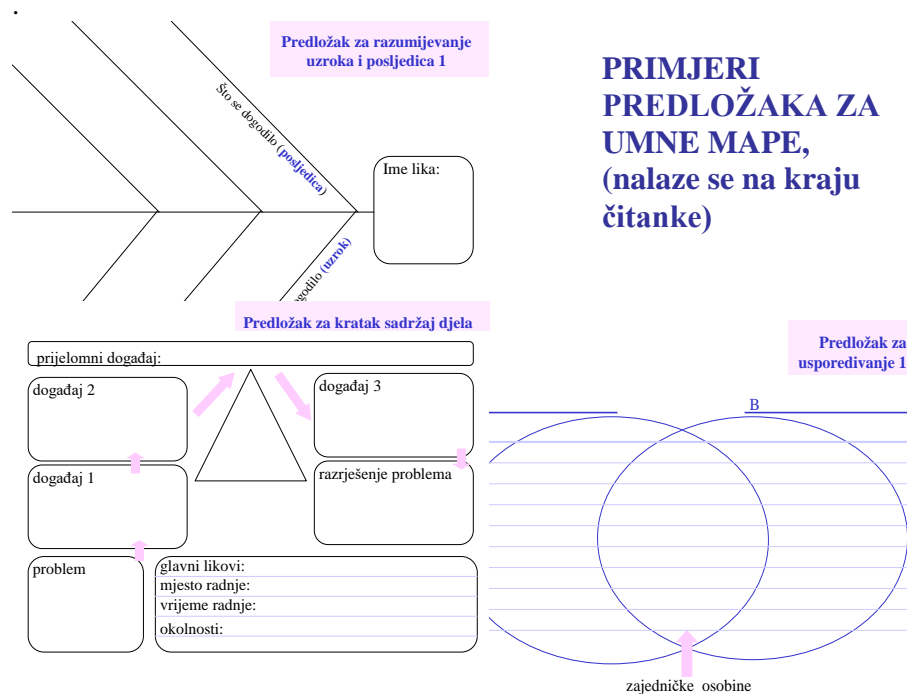

b.) Školska lektira

Umne mape možemo koristiti i na satovima književnosti, odnosno u obradi školske lektire. Za primjer ćemo uzeti Šumu Striborova (lektiru 4. razreda).

Nakon pročitane školske lektire kod kuće, učenike ćemo podijeliti u skupine od 5 učenika. Svakoj skupini ćemo zadati zadatak. Pretpostavimo da smo oformili pet skupina. Jedna skupina će obrađivati kratak sadržaj djela, ostale karakterizaciju likova, i to tako da će svaka skupina morati obraditi jedan lik: snaha, sin, majka i Stribor bit će središnji pojmovi. Nakon skupne obrade učenici će izložiti svoje radove, tj. umne mape na pano i zajedno s učiteljicom analizirati i sintetizirati zadatke.

Ovdje ćemo prezentirati predložak za kratak sadržaj i predložak za karakterizaciju likova koje donosi čitanka za peti razred **Krila riječi** u izdanju Školske knjige iz 2006. godine, no ne isključuje se i mogućnost učenikove samostalne izrade umnih mapa.

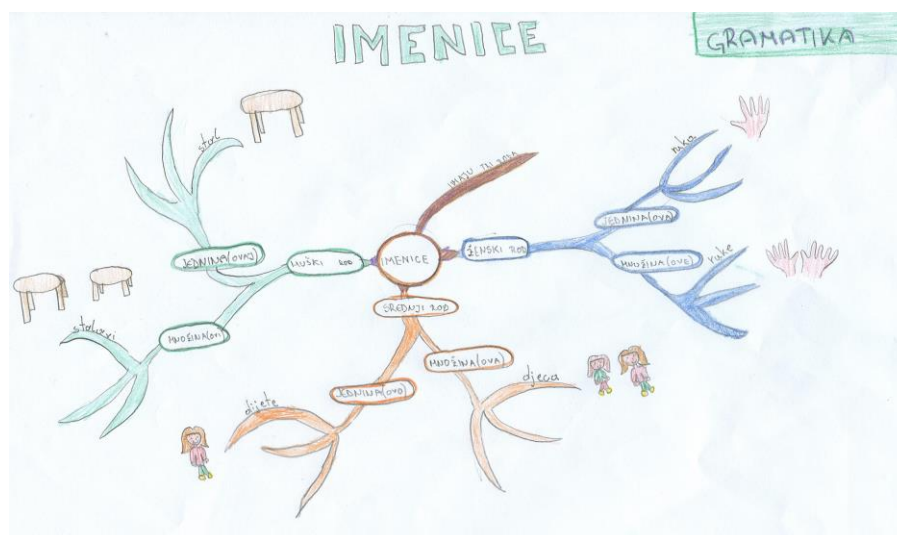

**PRIMJERI
PREDLOŽAKA ZA
UMNE MAPE,
(nalaze se na kraju
čitanke)**

c.) Usustavljivanje već obrađenih sadržaja

Umne su mape pogodne i za usustavljivanje već obrađenog nastavnog gradiva, primjerice, iz nastave jezika. Kao središnji pojam postaviti ćemo ključni gramatički pojam (imenice), a dalje će učenici samostalno granati gramatičke kategorije imenica (rod i broj), koje su do tada obradili. Svaki pojam je popraćen slikom, a svaka nova grana obojena različitom bojom.

Rad učenika 4. razreda

Zaključak

HNOS kao novi pristup planiranju, standardiziranju i izvođenju obrazovnog procesa mijenja uloga svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Učitelj od predavača postaje kreator nastavnog procesa, dok učenici aktivno sudjeluju u svim etapama nastavnog sata.

Nastavni proces podrazumijeva kreativnost u svim svojim etapama. Treba istaknuti kako jedino kreativni učitelj može potaknuti kreativnost kod učenika, mora preispitati zadatke koje želi postići svojim odgojno-obrazovnim pristupom, metode rada te sredstva i pomagala koja koristi u nastavi.

Promjena odgojno-obrazovne paradigme dovela je i do promjene u metodičkom pristupu nastavi jedinicama. Nova kurikulna reforma zahtijeva od učenika veće sudjelovanje u kreiranju nastavnih jedinica, a samim tim i veću kreativnost. Sve se više inzistira na problemskoj, projektnoj i istraživačkoj nastavi, suradničkim oblicima učenja, rad u skupinama i rad u paru.

Uočili smo da metoda izrade umnih mapa posebno potiče kreativnost učenika, a i općeprihvaćeno je metodičko sredstvo nastavnika.

Možemo je koristiti u svim modelima nastave, ali i u svim etapama nastavnog sata, što potkrjepljuje činjenicu da više nema zadanih obrazaca u oblikovanju nastavnog procesa. Pomoću nje možemo planirati pisanje

jezičnih sastava, obrađivati školsku lekturu, ali i usustavljivati jezične, književne ili pojmove vezane uz medijsku kulturu.

Isto tako treba razlikovati kreativnost odraslih i djece. Djeca imaju manje informacija, iskustva, koncentracije te su im radni stilovi manje razvijeni. Ono što njima nedostaje oni mogu kompenzirati s njihovim jedinstvenim načinima mišljenja i pristupima zadacima, a njihova velika prednost prema odraslim njihova je mašta i imaginacija koju svakako trebamo stalno poticati.

Literatura

- Baličević, Marija et al.(2006), *Krila riječi*, Školska knjiga, Zagreb.
- Bežen, Ante (2003), *Metodički pristup književnosti i medijskoj kulturi*, Profil, Zagreb.
- Buzan, Tonny (2005), *Mentalne mape za klince*, Veble commerce, Zagreb.
http://free-ri.htnet.hr/zile/ciro/projekti/obr_nast/projekti.htm
http://www.fakultet.fpzg.hr/centri/centar_fpzg.aspx
<http://www.vjesnik.hr/html/2006/05/09/Clanak.asp?r=tem&c=3>
- Lučić, Kata (2005), *Metodički priručnik za učitelje*, Školska knjiga, Zagreb.
- Mail, Alice (1968), *Kreativnost u nastavi*, Svjetlost, Sarajevo.
- Mihoković, Davorka (2003), *Priručnik za učitelje*, Školska knjiga, Zagreb.
- Nastavni plan i program za osnovnu školu, Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006.
- Pastuović, Nikola (1987), *Edukološka istraživanja*, Školske novine, Bjelovar.
- Somolanji, Ida; Bogonar, Ladislav,(2008), *Kreativnost u osnovnoškolskim uvjetima*. U: Život i škola.
- Stevanović, Marko. (2004), *Modeli kreativne nastave*, Andromeda, Rijeka.
- Stevanović, Marko (2002), *Kreatologija*, Express digitalni tisak, Rijeka.
- Zbornik radova *Kompetencije i kompetentnost učitelja*, (Ur: Nada Babić), Osijek 2007.

ENCOURAGING CREATIVITY IN TEACHING CROATIAN LANGUAGE AND LITERATURE

ABSTRACT

Croatian National Educational Standard (CNES), as a new approach to planning, standardizing and implementing the teaching process, encouraged new teaching methods that focused on a student and his/her educational needs with the purpose of encouraging

activity and increased creativity. By selecting different teaching methods the teacher tries to improve the quality of the teaching process, make it more comprehensive and more appropriate for the students' age.

According to CNES, creative abilities of students and teachers are encouraged. The aim is to acquire permanent useful knowledge, and to apply the acquired knowledge and skills to new contents. This paper discusses the application of new teaching models and methods in realizing the lessons, with particular emphasis on mental maps and team work. The paper also includes the analysis of the application of the above-mentioned teaching methods in teaching Croatian language.

Key words: *Croatian language lessons, CNES, creativity, team work, mental maps*